

Dôveryhodnosť Biblie

Dôveryhodnosť Biblie — obzvlášť Nového Zákona, má pre život kresťana zásadný význam. V Novom Zákone sú zachytené svedectvá Ježišových učeníkov, ktorí s ním trávili deň a noc. Tieto svedectvá a skúsenosti tvoria základ pre život kresťanov, ktorí ho nasledujú aj dnes.

Mnohí ľudia majú záujem Bibliu spochybňovať, pretože je výzvou na premenu ich života. Pokiaľ ale Bibliu a jej zvesť prijmeme, môže nás úplne premeniť. Hoci bola biblická zvesť často náboženskými organizáciami zle interpretovaná (napríklad kvôli ospravedlneniu vlastných záujmov), nemali by sme sa nechať odradiť v skúmaní jej obsahu a dôveryhodnosti.

Obsah

- 1 Nový Zákon je dôveryhodný kvôli svojmu obsahu
 - 1.1 Čo je u Ježiša jedinečné?
 - 1.1.1 Mnohé náboženské smery sa držia určitých morálnych zásad, Ježiš ich ale presahuje.
 - 1.1.2 Láska k nepriateľom
 - 1.2 Vplyv Ježiša na ľudstvo a na jednotlivca
 - 1.3 Nový Zákon je zasadený do historického kontextu
- 2 Dôveryhodnosť dochovania Nového Zákona
 - 2.1 Ústna Tradícia
 - 2.2 Písomná tradícia

⚓ 1 Nový Zákon je dôveryhodný kvôli svojmu obsahu

⚓ 1.1 Čo je u Ježiša jedinečné?

⚓ 1.1.1 Mnohé náboženské smery sa držia určitých morálnych zásad, Ježiš ich ale presahuje.

Ježišov morálny nárok presahuje etické učenie kohokoľvek iného. Príkladom toho sú jeho slová o cudzoložstve. V Matúšovom evanjeliu kapitole 5 veršoch 27–29 Ježiš hovorí:

Počuli ste, že bolo povedané: „Nescudzoložíš!“ No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci. Ak ťa zvádza na hriech tvoje pravé oko, vylúp ho a odhod' od seba, lebo je pre teba lepšie, ak zahynie jeden z tvojich údov, ako keby sa malo celé tvoje telo dostať do pekla.

Aj v Budhizme nájdeme učenie, že žiadosti majú byť zničené. To je však veľmi všeobecná formulácia. Budhistom ide o potlačenie ľudských túžob nezávisle na tom, či sú pozitívne alebo negatívne. Vychádzajú z toho, že akákoľvek strasť, ale aj radosť, prináša utrpenie. Ich cieľ je rozplynutie sa vo večnom „Nič“ — nirváne.

Ježiš hovorí veľmi konkrétne o skrytých hriechoch. Hriechy v myšlienkach stavia na rovnakú úroveň s cudzoložstvom. Ukazuje tým, že hriech začína už v myšlienkach a na úrovni myšlienok ho musí človek oľutovať. Ježiš prináša na svetlo to, čo je v srdci človeka a posudzuje to s prísnosťou, ktorá nemá obdoby.

Jeho výzva k premene, aj keď v týchto veršoch obrazne vyjadrená, nemôže byť jasnejšia.

V každom náboženstve sa dajú nájsť určité etické pravidlá, pretože každý dokáže svojim svedomím rozlišovať dobré a zlé. Miera, ktorou Ježiš posudzuje činy, myšlienky a slová, je jedinečná. Odhaľuje srdce človeka. Vyžaduje premenu postoja a myšlienok, na základe čoho je potom možné eticky konať. Ježiš nás chce oslobodiť od zlého k dobrému — k dobrému životu už teraz. Ďaleko presiahol etiku a morálku, keď vyzval milovať svojich nepriateľov.

✚ 1.1.2 Láska k nepriateľom

Počuli ste, že bolo povedané: ‚Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa.‘ Ale ja vám hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Veď on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posieľa dážď na spravodlivých i nespravodlivých. Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania? Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec. (*Matúšovo evanjelium 5:43–48*)

V Starom Zákone nenájdeme len pasáže o odmietnutí nepriateľov, ale aj miesta o láske k cudzincom, ktorí žili medzi Izraelcami. Ďalšie pasáže vyzývajú byť vlídnymi voči nepriateľom. Ježišovo prikázanie o láske k nepriateľom presahuje všetko, čo bolo do tej doby poznané. Láska k nepriateľom neznamená len vzdať sa pomsty a nenávisť. Neznamená len preukázať nepriateľom nejaký dobrý skutok. Robí nás schopnými odpustiť najväčšiemu nepriateľovi a chcieť aj pre neho to najlepšie. Je potrebné vziať do úvahy, že Ježiš bol prvý, kto tieto a iné veci učil. Mnohí sa ho snažili neskôr napodobniť.

Posledná veta predchádzajúceho citátu vyzýva Ježišových učeníkov, aby boli dokonalí ako ich nebeský Otec. Ježiš sa neuspokojil s vyznačením pravidiel pre zbožný život. Každého človeka vyzýva, aby svoje kritériá pre život prijal od Toho, ktorý je absolútne dobrý. Byť dokonalým ako Boh znie možno nezmyselne. Napriek tomu nemôžeme Ježiša odbiť ako blázna. Na to bolo jeho učenie príliš triezve, realistické a praktické:

Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. (*Matúšovo evanjelium 10:37–39*)

Ježišova zvesť sa neriadi spoločenskými kritériami a nesľubuje pozemskú harmóniu a šťastie. Jeho zámer nebol priniesť politický alebo spoločenský mier. Ježiš je iný ako rôzni múdri učitelia. Neukazuje len ďalšiu cestu múdrosti. Staví sa pred nás ako najvyššia autorita a očakáva dôveru a odovzdanosť.

✚ 1.2 Vplyv Ježiša na ľudstvo a na jednotlivca

Verejné vystúpenie Ježiša spôsobilo nezvratný rozkol v izraelskom národe a neskôr aj v celom ľudstve. Ježiš tvrdil, že je Mesiáš a Spasiteľ sveta, o ktorom prorokoval Starý Zákon. Od začiatku boli jeho nasledovníci prenasledovaní. Aj neskôr boli kresťania kvôli svojej viere opakovane vyhánaní a dokonca ničení.

Toto rozdelenie je svedectvom o vplyve Ježišovho učenia na ľudstvo nielen v prvom storočí, ale až do dnešných čias. Ježišovo učenie zmenilo svet tak, ako žiadny iný náboženský systém, či filozofia. Od začiatku boli niektoré Ježišove výroky kopírované, niektoré napodobňované a niektoré pod rúškom jeho autority prekrúcané a nesprávne používané. Veľmi skoro tak vzniklo „zdanlivé“ kresťanstvo.

Ježišovo učenie fascinovalo ľudí spôsobom, ktorý nemá obdobu. V celom Judsku bolo rozrušenie. Všetci chceli počuť jeho slová a vidieť jeho zázraky. Ježiš sa musel uberať na odľahlé miesta, pretože nápor zástupov bol príliš veľký. Židia, ktorí pochopili jeho zvesť a prijali ju do svojho srdca, radikálne zmenili svoj život. Začali Krista nasledovať ako svojho Pána — bez kompromisov. Takisto dnes kresťania, ktorí prijali Ježišove slová ako pravdivé, zakúšajú moc jeho zvesti vo svojich životoch. Ježiš sa chce dotknúť srdca každého človeka a každého vyzýva ísť tou istou cestou, ktorú ukázal. Jeho spasenie oslobodzuje od života v zajatí hriechu. Ježišov hlas neutícha.

Už samotný Ježišov nárok, ktorý od nás vyžaduje rozhodnutie sa, hovorí pre dôveryhodnosť jeho učenia.

✚ 1.3 Nový Zákon je zasadený do historického kontextu

V štyroch Evanjeliách, Skutkoch apoštolov a listoch apoštolov, sprostredkúva Nový Zákon historicky verný obraz diania a pozadia kresťanstva v prvom storočí. Historicky je v súlade s inými prameňmi židovských a rímskych autorov. Príkladom je Talmud, židovský pisateľ Josefus Flavius a rímski dejepisci Tacitus a Sueton. Geografické, kultúrne a spoločenské okolnosti, ktoré sú opísané v Novom Zákone, sú opakovane potvrdzované archeologickými nálezmi.

Jedným z príkladov historickej Nového Zákona je jeruzalemský rybník Siloe, spomínaný v Jánovom evanjeliu 9:7. V lete v roku 2004, počas prác na novej kanalizácii, bolo nájdených niekoľko schodov, ktorých vek sa odhaduje na 2400 rokov. Ďalej bola nájdená vodná nádrž, do ktorej bola Chizkijášovým tunelom vedená voda z prameňa Gichon. Tento 525m dlhý tunel bol vybudovaný judským kráľom Chizkijášom približne 700 rokov pred Kristom a ešte dnes je priechodný. Rybník Siloe slúžil obyvateľom Jeruzalema v čase Ježiša ako zásobník vody. V omietke našli archeológovia mincu, ktorá bola vyrazená 50 rokov pred Kristom. Najstaršie mince v naplavenine vodného kanála pochádzajú z obdobia krátko pred zničením Jeruzalema Rimanmi v roku 70 po Kristovi, čo svedčí o pravdepodobnej dobe zničenia tejto nádrže.

Pri vykopávkach divadla v Cezareji bol v roku 1961 nájdený nápis: „Pontius Pilatus Praefectus Judaeae“. Svedectvo o Pilátovi, ako miestodržiteľovi v provincii „Judsko“, tak podáva nielen Nový Zákon a židovský pisateľ Josefus Flavius, ale aj tento nález. Podobne je to s nápisom o Galiovi z Delf v Grécku, ktorý bol prvýkrát uverejnený v roku 1905. Nápis spomína Galia ako prokonzula Achaje a potvrdzuje tak rovnaký údaj v Skutkoch apoštolov 18:12. Cisárske tituly v nápisoch ho umožňujú datovať na rok 52 po Kristovi.

Nový Zákon neobsahuje len jeden ale štyri opisy Ježišovho života. Tieto opisy nie sú v niektorých detailoch zhodné. To však nie je argument proti ich dôveryhodnosti, ale naopak argument pre ich spoľahlivosť. Pre dejepisca je neúplný súlad silným poukázaním na to, že správy neboli menené alebo neskôr spätne harmonizované. Keď štyria ľudia, ktorí boli sami z časti účastníci diania, opisovali Ježišove slová a skutky, je úplne prirodzené, že ich osobitý pohľad a rôznosť adresátov budú mať na ich opis vplyv. Obzvlášť evanjelista Lukáš sa snažil všetko dôkladne prejsť a prináša mnoho historicky dokázateľných paralel. Ukazuje to verš s radom historických dát v Lukášovom evanjeliu 3:1:

V pätnástom roku vlády cisára Tibéria, keď Poncius Pilát spravoval Judeu a Herodes bol tetrarchom v Galilei, jeho brat Filip tetrarchom v Itúrei a trachonitídskom kraji a Lyzaniáš tetrarchom v Abilíne, za veľkňazov Annáša a Kajfáša zaznel na púšti Boží hlas

nad Jánom, synom Zachariáša.

Je prekvapujúce, že Lukáš píše o dvoch veľkňazoch. Nejedná sa o chybu, ale o historicky zaujímavú skutočnosť. Oficiálne bol v tom čase v úrade veľkňaza Kajfáš. Annáš (svokor Kajfáša) však, ako Rimanmi zosadený veľkňaz, mal stále ešte veľký vplyv. O tom svedčia aj Skutky apoštolov 4:6 a Jánovo evanjelium, kde je napísané, že Ježiš nebol po svojom zajatí odvedený k úradujúcemu veľkňazovi, ale k Annášovi. Z diela židovského dejepiscu Josefa Flavia „Židovská vojna“, sa môžeme dozvedieť presnú následnosť veľkňazov v Jeruzaleme, ktorá je v súlade so svedectvom Nového Zákona. Moc a dôležitosť Annáša ešte dlho po jeho úradovaní, je potvrdená ako historicky dôveryhodná skutočnosť známymi teológmi ako napr. FF Bruce (profesor biblického kriticizmu a exegézy na Univerzite v Manchestri).[1]

Dôveryhodnosť Nového Zákona, ktorý vznikol v rozmedzí 40-tich rokov po smrti Ježiša, potvrdzuje veľa takýchto faktov a detailov. Markovo evanjelium bolo spísané zhruba desať rokov po Ježišovej smrti a vzkriesení. Autormi Nového Zákona sú očití svedkovia Ježišovho života alebo kresťania z prvej vlny kresťanstva, ktorí boli v kontakte s očitými svedkami. V tom je Nový Zákon, v porovnaní s písmami iných náboženstiev, výnimočný.

Nový Zákon nepredstavuje len súhrn náboženských myšlienok. Je to správa, zaradená do konkrétneho historického kontextu.

✚ 2 Dôveryhodnosť dochovania Nového Zákona

✚ 2.1 Ústna Tradícia

Dnešnému modernému človeku je ťažké si predstaviť, že by bol schopný si zapamätať dlhé príhovory alebo texty. Nie sme už toľko závislí na našej pamäti. Máme zápisníky, knihy, počítače. Zvykli sme si tiež rýchlo zabudnúť, pretože sme každodenne vystavení záplave informácií. Ľudská pamäť je ale schopná výnimočných výkonov. Jeden príklad:

Rozsah tradícií dnešných írskych Bardov je okolo 100 000 slov. Rozsah Markovho evanjelia je oproti tomu len okolo 11 000 slov. [2]

Ježišovi učeníci zmenili svoj život na základe Ježišovho kázania. On sa stal stredobodom celého ich konania. Mali teda záujem si jeho slová a činy zapamätať a verne odovzdávať. Človek si pamätá hlavne to, čomu venuje pozornosť a záujem.

Učeníci boli s Ježišom a oslovovali ho ako učiteľa (napr. Marek 10:35). Boli s ním takmer dva a pol roka každý deň. Učil ich v súkromí a boli tiež prítomní, keď učil ľud. Mohli si tak prirodzenou cestou jeho slová zapamätať. Od detstva boli z domu a zo synagógy zvyknutí učiť sa veci naspamäť. To ich urobilo schopnými verne sprostredkovať ústnu tradíciu. Ježiš ich už za svojho života poslal zvestovať „príchod Božieho kráľovstva“. Museli už veľmi skoro použiť to, čomu sa naučili. To všetko im neskôr, počas ich kázania, pomohlo rozprávať o ňom dôveryhodne a spoľahlivo.

✚ 2.2 Písomná tradícia

Všetky knihy Nového Zákona boli spísané pred zničením Jeruzalema Rimanmi v roku 70 po Kristovi. Ježiš bol ukrižovaný v roku 30. Ide teda o obdobie 40-tich rokov. Existuje množstvo argumentov svedčiacich o tom, že Nový Zákon bol napísaný počas prvých štyroch desaťročí po Ježišovej smrti. Sú zhrnuté v knihe Dôveryhodnosť Nového Zákona od FF Bruce. [3]

Príklad: kniha „Skutky apoštolov“ vo svojej druhej časti opisuje činnosť apoštola Pavla. Neopisuje ale jeho smrť. Posledná kapitola Skutkov opisuje Pavlovu činnosť v Ríme v šesťdesiatych rokoch 1. st. Tento otvorený

koniec svedčí o tom, že kniha bola napísaná v tejto dobe. Kniha Skutkov nadväzuje na Lukášovo evanjelium, ktoré bolo spísané pred Skutkami. Prechod z ústnej na písomnú tradíciu sa uskutočnil veľmi skoro. To svedčí o zámere kresťanov sprostredkovať svetu verný obraz o Kristovi.

Rovnakú snahu o správne a verné odovzdanie Ježišových slov a slov apoštolov môžeme predpokladať u tých, ktorí v nasledujúcich storočiach Nový Zákon prepisovali. Najstarší zachovaný rukopis bol nájdený v Egypte okolo roku 1920 -P52 (papyrus číslo 52). Obsahuje niekoľko veršov z Jánovho evanjelia. Vznikol najneskôr v roku 125. Z doby okolo roku 200 pochádzajú Bodmerove papyrasy, pôvodom z Egypta. Obsahujú Lukášovo a Jánovo evanjelium. Z tej istej doby je aj papyrus P4 s rozsiahlymi zlomkami Lukášovho evanjelia. Z 3. storočia sa dochovali rozsiahle papyrasy Chester-Beaty P45, obsahujúce zlomky zo všetkých štyroch evanjelií a Skutkov a papyrus P46 s Pavlovými listami. Zachovali sa aj ďalšie papyrasy z 2. a 3. storočia. Pokrývajú väčšinu textu Nového Zákona. Papyrus je materiál vytvorený z kostrnky rastliny papyrus rastúcej v egyptskej Delte.

V 4. storočí vznikli najstaršie majuskulové rukopisy (písané veľkými písmenami gréckej abecedy). Obsahujú celý Nový Zákon. Sú písané na pergamene –materiáli zo zvieracej kože. Najznámejšie z nich sú Codex Vaticanus a Codex Sinaiticus. Z 5. storočia potom Codex Alexandrinus a Codex Ephraemi Rescriptus.

Okolo roku 800 vznikol nový typ gréckeho písma. Rukopisy písané týmto typom písma sa nazývajú minuskulné (písané malými písmenami).

Nasledujúca tabuľka dáva prehľad o rukopisoch Nového Zákona. Preklady do iných jazykov nie sú zahrnuté[4] .

Dochované grécke rukopisy	Počet rukopisov
Papyrasy	109
Majuskulné	307
Minuskulné	2860

Bohatstvo nájdených rukopisov najlepšie vynikne porovnaním s ostatnými historickými textami.

Nasledujúce zhrnutie [5] ukazuje rozdiel medzi dochovanými rukopismi Nového Zákona a ostatnými klasickými textami.

AUTOR	DOBA SPÍSANIA	NAJSTARŠÍ DOCHOVANÝ RUKOPIS	ČASOVÝ Odstup medzi spísaním a najstarším dochovaným rukopisom	POČET DOCHOVANÝCH RUKOPISOV
Homer (Ilias)	800 pred Kr.	400 pred Kr.	400 rokov	643
Demosthenes	383–322 pred Kr.	1100 po Kr.	1300 rokov	200 (všetky z jednej kópie)
Sophokles	496–406 pred Kr.	1000 po Kr.	1400 rokov	100
Tacitus (Anály)	100 po Kr.	1100 po Kr.	1000 rokov	20
Caesar (Galská vojna)	100–44 pred Kr.	900 po Kr.	1000 rokov	10

Aristophanes	450–385 pred Kr.	900 po Kr.	1200 rokov	10
Euripides	480–406 pred Kr.	1100 po Kr.	1500 rokov	9
Thukydides (Dejiny)	460–400 pred Kr.	900 po Kr.	1300 rokov	8
Sueton (De Vita Caesarum)	75–160 po Kr.	950 po Kr.	800 rokov	8
Herodot (Dejiny)	480–425 pred Kr.	900 po Kr.	1300 rokov	8
Plato (Tetralógia)	427–347 pred Kr.	900 po Kr.	1200 rokov	7
Plinius Secundus (Prírodopis)	61–113 po Kr.	850 po Kr.	750 rokov	7
Aristoteles	384–322 pred Kr.	1100 po Kr.	1400 rokov	5 (z najlepšie dochovaného diela)
Catullus	54 pred Kr.	1550 po Kr.	1600 rokov	3

Po 40 rokoch bádania konštatoval prof. Kurt Aland, jeden z významných textológov Nového Zákona a vydavateľ Nestle / Aland Novum Testamentum Graece / o dochovaní Nového Zákona toto:

Text Nového Zákona je výnimočne dochovaný, lepšie ako text ktoréhokoľvek iného antického diela. Šanca, že sa nájdu rukopisy, ktoré zásadne zmenia text Nového Zákona, je prakticky nulová. [6]

Ako kresťania sme Bohu vďační, že sa nám dochovali spoľahlivé informácie o Ježišovi a prvotných kresťanoch. Mnohé svedectvá o dôveryhodnosti Nového Zákona sú pre nás povzbudením sa Božím Slovom zaoberať.

Preto by sme vás chceli povzbudiť čítať Bibliu a spoznať Ježiša.

Ak budete chcieť spoznať aj náš kresťanský život, budeme radi, keď nás skontaktujete.

INFORMÁCIE O STARÝCH RUKOPISOCH A ODKAZY NA TABUĽKY

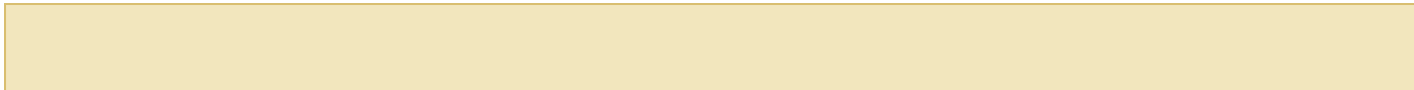
Súvisiace témy

- [Boľa reinkarnácia odstránená z Biblie?](#)
- [Prečo veriť v Boha?](#)

Pokiaľ máte myšlienky alebo otázky k tomuto textu, budeme radi, keď nám napíšete.

[Vaša e-mailová adresa](#)

Vaša správa

Odosla?

Poznámky:

1. F.F. Bruce, Zeitgeschichte des Neuen Testaments, Teil I, 1978, S.68
2. Rainer Riesner, Jesus als Lehrer, 1984, S. 451
3. F.F. Bruce, Dôveryhodnosť Nového Zákona
4. Josh McDowell, Die Fakten des Glaubens, 2003, S.118
5. F.W. Hall, Belege für die Texte der führenden klassischen Verfasser -ergänzt durch Norman L. Geisler/William E. Nix, A General Introduction to the Bible, S. 408
6. Kurt Aland, Das Neue Testament zuverlässig überliefert. Die Geschichte des neutestamentlichen Textes und die Ergebnisse der modernen Textforschung, Reihe: Wissenswertes zur Bibel, Stuttgart 1986, S.28

© 2022 www.krestania.info - Všetky práva vyhradené.

Uvedené biblické pasáže sú prevzaté z prekladov: Preklad prof. Jozefa Roháčka © 1936 - 1969, Evanjelický preklad © 1995 - podľa prekladu redakčnej komisie Slovenskej evanjelickej cirkvi a.v. v SR a Katolícky preklad © 1968 Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda, Rím, b. t. 1968.

Články zverejnené na týchto webových stránkach alebo ich časti môžu byť použité v nezmenenej forme pre súkromné účely.

Publikovanie alebo použitie týchto dokumentov v akejkoľvek inej forme alebo pre akýkoľvek iný účel podlieha nášmu súhlasu.

Webová stránka môže obsahovať odkazy na internetové stránky tretej strany. Ich zverejnenie neznamena, že ich obsah schvaľujeme, prijímame alebo s ním súhlasíme.